

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 31. Non omnes qui recipiunt Eucharistiæ Sacramentum, effectum
recipiunt Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Et iste unus (tamen non unicus) est modus, quo intelligitur illud Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii Hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Quo loco (secundum Augustinum) etiam infantes comprehenduntur. Videri potest Augustinus l. 1. de peccator. merit. c. 20. & l. 3. c. 4. ubi sic: *Nonne veritas sine ulla ambiguitate proclamatur, non solum in regnum Dei non baptizatos parvulos intrare non posse, sed nec vitam aeternam posse habere praeter Christi corpus, cui ut incorporentur, Sacramento baptismatis imbuuntur.* Eodem sensu locum illum Innocentius I. intellexit in epist. ad Patr. Concil. Milevit. quae est 92. inter epist. S. Augustini. cum dixit: *Illud verò quod vestra fraternitas asserit praedicare, parvulos aeternae vitae praemiis, etiam sine baptismatis gratia, posse donari, perfatum est: nisi enim manducaveritis carnem Filii Hominis, & biberitis ejus sanguinem, &c.*

388 Ex quibus locis perspicuum est, nec Augustinum, nec Innocentium, ibi agere de manducatione corporis Christi, tamquam contenti sub speciebus panis & vini, sed de primo illo modo manducationis per fidem, sive de manducatione quae fit ipsamet unio cum Christo per fidem, vel baptismum, per quem unum istam explicat Augustinus. Et hoc sensum de primo isto modo spiritualis manducationis corporis Christi locuti sunt Theologi, qui manducationem corporis Christi parvulis necessariam asseruerunt necessitate mediis. Respexerunt enim ad rem Sacramento Eucharistiae significatam (ait Estius) & non contentam, quae est corpus Christi mysticum, id est Ecclesia, extra quam nemo salvus esse potest: non autem ad rem significatam, simul & contentam, quae est corpus Christi verum, sine cuius reali participatione contingit salus.

389 Secundus modus recipiendi spiritualiter corpus Christi (juxta S. Thomam) est per bonam conversationem. *Iste cibus conversationis* (inquit) *consistit in tribus virtutibus, quasi tribus ferulis, scilicet innocentia, penitentia & misericordia.* Quod probat ex Augustino, & Scriptura, dicente: *Panem de altari spiritualiter manducare, est innocentiam ad altare portare, debitorum peccata dimittere.*

390 Tertius modus est per devotam meditationem, continentem tria, quae in comestione corporali consistunt, quae sunt, appetitus, masticatio, & delectatio. *Primo* (inquit) *debemus spiritualiter esurire Christum, cibum nostrum, intimo corde desiderando. Secundo* debemus spiritualiter masticare totum Christum, scilicet membra & caput, id est nosmetipsos, & Sanctos, & Salvatorem mundi districte discussione cogitare, nos ipsos disjudicando, Sanctorum vitam ad imitandum pertractando, Incarnationis Christi beneficia devotè mente ruminando. *Tertius* est modus spiritualis manducationis (ait Estius in 4. dist. 9. S. 1.) *dum quis percipit effectum Sacramenti Eucharistiae, sive Sacramentum recipit suscipiat, sive voto ac desiderio tantum, utpote vel necessitate aliqua prohibitus, vel ob reverentiam abstinens ab actuali susceptione Sacramenti.* De tertio illo modo Communionis spiritualis loquitur Tridentinum supra n. 382. sicut & Theologi, dum aiunt posse nos spiritualiter communicare, dum sacramentaliter non possumus.

CAPUT XXX.

Solus homo viator est subiectum capax receptionis, seu sacramentalis, seu spiritualis hujus Sacramenti.

391 **D**E receptione sacramentali constat ex dictis lib. 1. ubi generaliter ostensum est solum homi-

nem viatorem esse subiectum capax Sacramenti: nullum quippe Sacramentum inditutum est, nisi pro homine viatore.

De receptione spirituali idipsum facile ostenditur. Neque enim Angeli, neque homines beati sunt capaces illius. Consistit namque in desiderio recipiendi hoc Sacramentum. Beati verò, sive Angeli, sive homines, utpote frucentes aeternae felicitate, Christumque perfectissime possidentes, in eo statu non sunt, in quo desiderium ejusmodi concipere queant.

Audiendus tamen hic S. Thomas q. 80. a. 2. 393 *Dicendum* (inquit) *quod in hoc Sacramento continetur ipse Christus, non quidem in specie propria, sed in specie Sacramenti, id est sub velamine specierum panis & vini. Dupliciter ergo contingit manducare spiritualiter ipsum Christum. Uno modo prout in sua specie consistit. Et hoc modo Angeli manducant spiritualiter ipsum Christum, in quantum ei ununtur fruitione charitatis perfectae, & unione manifesta (quem panem expectamus in patria) non per fidem, sicut nos ei hic unimur. Alio modo contingit spiritualiter manducare Christum, prout est sub speciebus hujus Sacramenti: in quantum scilicet aliquis credit in Christum, cum desiderio sumendi hoc Sacramentum. Et hoc non solum est spiritualiter manducare Christum; sed etiam spiritualiter manducare hoc Sacramentum. Quod non competit Angelis. Et ideo licet Angeli manducent spiritualiter Christum; non tamen convenit eis spiritualiter manducare hoc Sacramentum.*

Si dicas non esse rationem, cur Angeli in corpore assumpto non sint capaces hujus Sacramenti. 394 Respondeo optimam esse rationem, partim 395 quia sunt incorporei, nec eorum in corpore assumpto manducatio vera & propria esse potest. Cum vitalis operatio non sit. Partim quia non est, nec esse potest in eis, uti nec in aliis beatis, etiam cum corpore glorificato, desiderium recipiendi Christum sub aliena specie, quem clarè vident & possident in propria.

CAPUT XXXI.

Non omnes qui recipiunt Eucharistiae Sacramentum, effectum recipiunt Sacramenti.

396 **C**onstat ex eo quòd aliqui sacramentaliter dumtaxat recipiunt hoc Sacramentum, id est Sacramentum, & non virtutem, sive fructum & effectum Sacramenti, uti de peccatoribus illud indignè recipientibus ex doctrina Patrum declarat Tridentinum supra n. 382. Idemque amplius constat ex Apostolo 1. Cor. 11. *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat; qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, non disjudicans corpus Domini.* Idipsum exemplo Judae demonstrat Augustinus 397 tr. 26. in Joan. *Nonne buccella Dominica venenum fuit Judae, & tamen accepit? Et cum accepit, in eum inimicus intravit: non quia malum accepit; sed quia bonum malè malus accepit. Videte ergo Fratres, panem caelestem spiritualiter manducate, innocentiam ad altare apportate. Peccata, etsi sunt quotidiana, vel non sint mortifera. Antequam ad altare accedatis, attendite quid dicatis, dimitte nobis debita nostra, sicut & vos dimittimus debitoribus nostris. Et lib. 5. contra Donatist. c. 8. Sicut enim Judas, cui buccellam tradidit Dominus, non malum accipiendo, sed malè accipiendo, locum in se diabolo praebebat; sic indignè quisque sumens Dominicum Sacramentum, non efficit, ut quia ipse malus est, malum sit, aut quia non ad salutem accipit, nihil acceperit. Corpus enim Domini, & sanguis Domini nihilominus erat, etiam illis*

quibus dicebat Apostolus: qui manducat & bibit indigne, iudicium sibi manducat & bibit.

398 Itaque qui sceleratè vivunt in Ecclesia, & communicare non desinunt, putantes se tali Communionem mundari, dicant nihil ad emendationem sibi proficere, dicente Propheta: quid est quod dilectus meus fecit in domo mea scelera multa? Numquid carnes sanctæ auferent à se malitias tuas? cap. qui sceleratè de Consecr. dist. 2.

399 Unde sciendum (inquit S. Thomas opusc. 58. c. 19.) quid duplex est effectus corporis Domini, scilicet bonitatis quoad bonos; severitatis quoad malos. Et tamen ipsum semper immutabile & bonum in se manet; sed iusto iudicio effectus ejus mutatur in his qui malè eo utuntur. Et hoc est quod Ecclesia canit: mors est malis, vita bonis: vide parvisumptionis quam sit dispar exitus.

CAPUT XXXII.

Hujus Sacramenti, dignè suscepti, effectus quinque.

400 PRIMUS effectus est adunatio hominis ad Christum. Constat ex Florentino in Decreto Eugenii IV. dicente, quod hujus Sacramenti effectus, quem in anima operatur dignè suscipiens, est adunatio hominis ad Christum. Quæ quidem adunatio seu unio ad eum perfecta, ut fideles hoc Sacramentum cum debita devotione suscipientes, & spiritu & corpore unum sint cum Christo. Christum enim totum recipiunt, id est corpus, animam, divinitatemque ipsius. Et si (Apostolo teste) cui adheret Deus, unus spiritus est cum Deo: per eam profectò adunationem fidelis quisque adheret Deo. Igitur unus est spiritus cum ipso. Est etiam una caro: quia per dignam hujus Sacramenti susceptionem concorporei, ut ita dicam, & consanguinei Christi facti sumus, ut Cyrillus Hierosolymitanus ait Catech. mystag. 4. Nec solum sanctificamur spiritu, sed & corpore. Nam ut idem Cyrillus prosequitur, panis celestis, poculumque saluus, animam & corpus sanctificant. Et sicut animam sanctificant, faciendo fumentem unum spiritum cum Deo; sic & corpus sanctificant, faciendo eundem unum corpore cum homine Deo. Quia, ut Cyrillus Alexandrinus ait l. 10. in Joan. pag. 863. non aliter vivificari nec sanctificari potest quod naturâ suâ est corruptibile, quam si corporaliter unum sit corpori ejus, qui secundam naturam suam est vita, & sanctitas. Fiquè per dignam hujus Sacramenti susceptionem, ut (eodem Apostolo teste) membra simus corporis ejus, de carne ejus, & ossibus ejus. Non enim aliud agit participatio corporis & sanguinis Christi, quam ut in id quod sumimus transeamus (ait S. Leo serm. 14. de Pass. Dom.) ut scilicet in quo mortui, & conspuli, & consuscitati sumus, ipsum per omnia & spiritu & carne gestemus, dicente Apostolo: mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Cum Christus apparuerit vita vestra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria. In eo igitur differentia est inter divinum hunc, carnalemque cibum, quod carnalis cibis transit in substantiam nostram; hoc autem Sacramentum suscipiendum transimus in corpus sanguinemque Christi, prout Augustino Christus ipse dixit: Nec tu me mutabis in te, sicut cibum carnis tuæ, sed tu mutaberis in me.

401 Secundus effectus ex priori consequens, est unio fidelium inter se. Quæ enim uniuntur uni tertio, uniuntur inter se. Fideles autem per dignam hujus Sacramenti susceptionem uniuntur uni tertio, videlicet Christo. Igitur uniuntur inter se. Et hoc est quod Apostolus 1. Cor. 10. contestatur: Quo-

viam unus panis & unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus. Unitatem enim fidelium inter se, quam Baptismus inchoat, Eucharistia perficit, dum non spiritu tantum, sed & carne nos Christo conjungit.

Tertius effectus est augmentum & abundantia gratiæ, augmentum proinde fidei, spei, & charitatis. Quia enim per gratiam homo Christo incorporatur, & membris ejus unitur (inquit Florentinum loco citato) consequens est quod per hoc Sacramentum in sumentibus dignè, gratia augetur. Et hoc idè quia cum ex Christi passione fructus omnis spiritualis, seu gratia nobis proveniat, consentaneum est in hoc Sacramentum, tantò copiosorem præ cæteris Sacramentis nobis gratiam conferri, quando magis præ cæteris Sacramentis hinc passio Christi recollitur & repræsentatur (inquit Estius in 4. dist. 12. §. 5.) Nam alia quidem Sacramenta ad certum aliquem effectum passionis Christi consequendum sunt instituta: istud autem præcipuè ad hoc ut jugiter in memoriam passionis ejus & offeratur, & sumatur, quemadmodum ex Evangelis & Paulo liquet. Unde publicè voce testatur Ecclesia, quod in hoc sacro Christi convivio recollitur memoria passionis ejus, & mens impletur gratiâ. Quia, ut Augustinus ait l. 2. contra epist. Parm. c. 6. qui dignè manducat & bibit, gratiam sibi manducat & bibit. Per quam novum vigorem accipit, sine quo Patres existimant graves tentationes superari non posse. Unde Cyprianus epist. 54. ad Cornel. laonens (inquit) esse non potest ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad prælium, & mens deficit, quæ non recepta Eucharistia erigit & accendit.

403 Quartus effectus est spirituale nutrimentum. Quia omnem effectum, quem materialis cibis & potus quoad vitam agunt corporalem, sustentando, augendo, reparando, & delectando, Sacramentum hoc quoad vitam operatur spirituales, inquit Florentinum ubi supra.

404 Quintus effectus est peccatorum præteritorum purgatio, seu remissio, atque à futuris præservatio. Deus enim ultimit, & sumi voluit Sacramentum hoc, non solum tanquam spirituales animarum cibum, quo alantur & confortantur, viventes vitam illius qui dixit, qui manducat me, & ipse vivet propter me (ait Tridentinum sess. 13. c. 2.) sed & tanquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Enimvero (ut Estius loco citato observat) Sacramentum hoc non tantum porrigitur tanquam cibis hominis sani & robusti, verum etiam tanquam cibis medicinalis infirmi, quo pellatur & expurgetur quidquid est vitiosum, & consumatur quidquid est crudum & indigestum in anima hominis, atque ipse impofterum adversus occurrentes tentationes velut antidoto quodam præmuniatur.

405 Et idè S. Ambrosius l. 4. de Sacram. c. 4. Si quotiescumque (inquit) effunditur sanguis, in remissionem peccatorum funditur, deo solum semper accipere, ut semper mihi peccata dimittantur. Qui semper peccat, semper deo debet medicinam. Et cap. 5. Qui manducaverit hoc corpus, fietis remissio peccatorum.

406 Si petas quare hoc Sacramentum à Tridentino vocetur antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, cum per illud libidine etiam liberemur à sceleribus, sive mortalibus. Hoc quippe Ecclesia petit in quadam postcommunione: sit ablutio scelerum.

Respondet rationem esse, quia remissio peccati mortalis non est effectus hujus Sacramenti per se. Neque enim hoc Sacramentum per se sive ex primaria Christi intentione institutum est ad remittendum mortali peccatum: cum sit Sacramentum vivorum. Remissionem tamen peccati mortalis